

Skudenes & Aakra Sparebank

Informasjon i samsvar med kravene i
kapitalkravsforskriftens del IX

Pilar 3

2023

Oppdatert med status per 31. Desember 2023

Innhold

1	Innledning og formål med dokumentet.....	3
2	Basel III (CRD IV) - Kapitaldekningsreglene.....	3
2.1	Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital	4
2.2	Pilar 2 ICAAP og SREP	4
2.3	Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon	4
3	Risiko- og kapitalstyring i Skudenes & Aakra Sparebank.....	4
3.1	Formål.....	4
3.2	Risikogrupper.....	5
3.3	Elementer i risiko- og kapitalstyringen.....	5
4	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	7
4.1	Ansvarlig kapital	7
5	Informasjon om risikogruppene under Pilar 1.....	8
5.1	Kredittrisiko – Standardmetoden	8
5.2	Utviklinger i nedskrivninger på utlån og garantier	9
5.3	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	10
5.4	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav.....	10
5.5	Motpartsrisiko knyttet til derivater.....	10
5.6	Egenkapitalposisjoner	10
5.7	Operasjonell risiko.....	10
6	Risikoområder under Pilar 2 – Økonomisk kapital	11
6.1	Økonomisk kapital.....	11
6.2	Kredittrisiko	11
6.3	Markedsrisiko	11
6.4	Operasjonell risiko.....	11
7	Oppsummering av kapitalbehovet	11
8	Vedlegg 1: Avtalevilkår kapitalinstrumenter	12
9	Vedlegg 2: Sammensetning av ansvarlig kapital.....	14

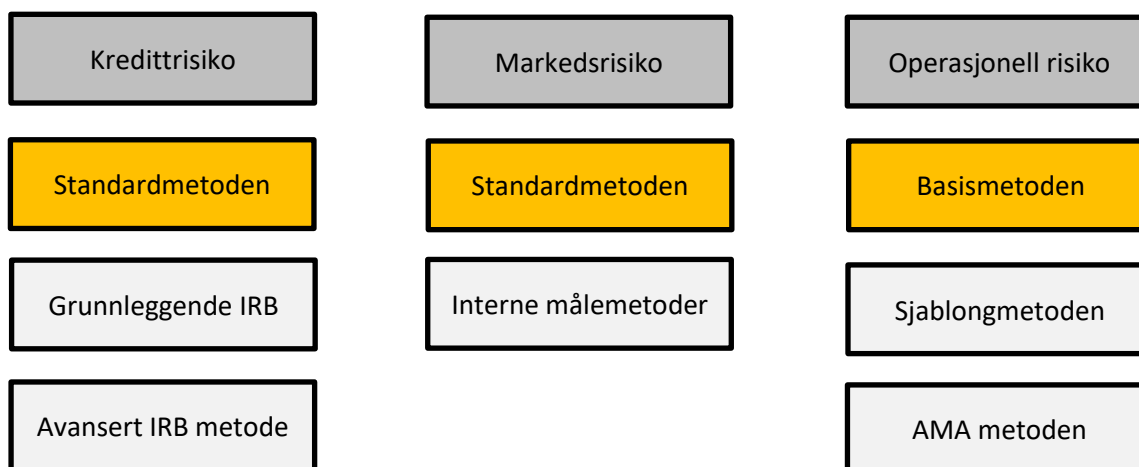
1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Det legges opp til å utarbeide et tilsvarende dokument hvert år i tilknytning til årsrapporten. Vesentlige endringer som gjør at innholdet i dokumentet avviker betydelig fra faktiske forhold vil kunne medføre hyppigere oppdatering av informasjonen.

Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2023 med mindre annet fremgår.

Bankene har mulighet til å benytte alternative metoder for å vurdere kapitalkravet for de ulike risikokategoriene. Avanserte metoder for å beregne kapitalkrav krever tillatelse fra Finanstilsynet. Figuren under viser de alternative metodene bankene kan benytte.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Banken inngår ikke i regnskapspliktig konsern, slik at all rapportering er på banknivå.

2 Basel III (CRD IV) - Kapitaldekningsreglene

Formålet med kapitaldekningsregelverket er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom mer risikosensitivt kapitalkrav, bedre styring og kontroll.

Stabilitet skal sikres gjennom 3 pilarer:

- Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital.
- Pilar 2 - Bankens egenvurdering av samlet kapitalbehov og myndighetenes tilsynsfunksjon (ICAAP).
- Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon.

2.1 Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 1 omfatter det regulatoriske minimumskravet til kapitaldekning. Minimumskravet til ansvarlig kapital er 8 % av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer krav om bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og motsyklisk buffer som ble innført ved Basel III. Bufferkravene skal dekkes av ren kjernekapital.

2.2 Pilar 2 ICAAP og SREP

Denne delen av regelverket består av bankens egen prosess for vurdering av risiko og nødvendig kapital. I tillegg til en prosess for å vurdere total ansvarlig kapital i forhold til risikoprofil, har banken også en strategi for opprettholdelse av ønsket kapitalnivå. Bankens kapitalbehovsvurderinger under pilar 2 (ICAAP) kommer som et tilleggskrav utover kravene i Pilar 1. Bankens SREP krav er av Finanstilsynet¹ satt til 1,70 % av konsolidert beregningsgrunnlag. Kravet skal oppfylles med minimum 56,25 % ren kjernekapital og minst 75,00 % kjernekapital.

Bankens ICAAP er likelydende med SREP, 1,70 %. Styret har uttrykt at de interne kapitaldekningsmålsetningene skal ha en god margin til myndighetenes minstekrav. Det følgende er bankens interne kapitaldekningsmålsetninger for 2024:

- Ren kjernekapital: 16,50 %
- Kjernekapital: 18,00 %
- Ansvarlig kapital: 20,00 %

Ved måling av kapitaldekning pr Q1, Q2, og Q3 mot nevnte målsetninger, tillater banken at det for interne rapporteringsformål legges til 50 % av årets overskudd etter skatt i kapitaldekningsbrøkens teller.

2.3 Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet å vurdere institusjonens risikoprofil og kapitalisering, samt styring og kontroll. Dette dokumentet oppfylder bankens plikt til offentliggjøring av informasjon etter denne delen av kapitaldekningsregelverket.

3 Risiko- og kapitalstyring i Skudenes & Aakra Sparebank

3.1 Formål

Risiko- og kapitalstyringen i Skudenes & Aakra Sparebank skal støtte opp under bankens strategiske målbylde, samt sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal sikres gjennom;

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.

Videre skal risikostyringen bidra til å sikre banken en langsiktig finansiering til gode priser fra kapitalmarkedene.

¹ Finanstilsynet sin SREP vurdering, datert 3. Mars 2023

3.2 Risikogrupper

Banken eksponeres for en rekke ulike typer risiko. De viktigste er:

Kredittrisiko	Er risikoen for tap som følge av kunders eller andre motparters manglende evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.
Markedsrisiko	Er risikoen for tap som følge av endringer i observerbare markedskurser som renter, verdipapirkurser og valutakurser.
Operasjonell risiko	Er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.
Likviditetsrisiko	Er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige kostnader.
Eierrisiko	Risikoen for tap i bankens strategiske partnerselskaper (Boligkreditt, forsikring, Leasing). Disse temaene faller utenfor definisjonen av markedsrisiko.

3.3 Elementer i risiko- og kapitalstyringen

Innledning

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer den måten styret og ledelsen ønsker å styre banken på.

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Etterlevelse (compliance)

Det er gitt en nærmere beskrivelse av de enkelte elementene i de påfølgende kapitler.

Strategisk målbilde

Risiko- og kapitalstyringen i Skudenes & Aakra Sparebank tar utgangspunkt i de definerte strategiske målsetningene slik de fremkommer i strategidokumentet, økonomiske målsetninger, kredittpolicyen og policydokumentet for likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Bedriftskultur

I prosessen for risikostyring er bedriftskulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Bedriftskulturen omfatter menneskene i organisasjonen (deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk), ledelsesfilosofi/-stil og styringsprinsipper. Dårlig bedriftskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. Skudenes & Aakra Sparebank har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

Organisering

Banken legger vekt på uavhengighet i risikostyringen.

Styret har ansvaret for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra vedtatte risikoprofil og myndighetspålagte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastlegger videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i banken, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard.

Banksjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen. Det betyr at banksjef er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

De enkelte fagansvarlige rapporterer løpende til banksjef om vesentlige endringer i risikofaktorer, og minst årlig skriftlig om resultatene av internkontrollen som er foretatt i den enkelte avdelingen i løpet av året.

Leder risikostyring og compliance er styrets og adm. banksjefs redskap for uavhengig overvåking av at risikostyringen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Leder risikostyring og compliance rapporterer til banksjef /styret. Leder risikostyring og compliance sine rapporter og anbefalinger knyttet til forbedringer i bankens risikostyring blir løpende gjennomgått og implementert. Funksjonen har også ansvar for at løpende compliance-evalueringer blir foretatt.

Intern og ekstern revisor

Banken har engasjert RSM Norge AS som internrevisor og Deloitte i Haugesund som eksternrevisor. Internrevisor rapporterer til styret og eksternrevisor rapporterer til generalforsamlingen.

Risikokartlegging/risikoanalyse

Minst årlig skal alle vesentlige og mindre vesentlige risikofaktorer samles i en felles oversikt, og bli gradert etter sannsynlighet for at hendelsen inntreffer og alvorlighetsgraden hvis hendelsen inntreffer. Denne matrisen blir sett opp mot internkontroll-tiltakene som er etablert på hvert fagområde, for å sikre at det er etablert kontrolltiltak for å forebygge de mest kritiske risikoene.

Stresstester

Det gjennomføres minst årlige stresstester for å analysere hvordan negative hendelser påvirker resultatet, balansen og kapitaldekningen til banken. Stresstester kjøres for å få fram effekter av situasjoner som en ikke forventer skal inntreffe, men som vil kunne påføre banken større uventede tap. Stresstestene skal gjennomføres på de mest kritiske risikoområdene som bl.a. kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko, og skal ta hensyn til en negativ makroøkonomisk utvikling over en periode på minimum tre år.

Risikostrategier

Gjennom risikostrategiene definerer styret ønsket risikoprofil gjennom etablering av risikobaserte rammer og måltall på de ulike risikoområder. Strategiene revideres årlig.

Kapitalstyring

Skudenes & Aakra Sparebank skal ha en kapitalstyring som sikrer:

- En effektiv kapitalanskaffelse og anvendelse i forhold til bankens strategiske målsetninger og vedtatte forretningsstrategier.
- Konkurransedyktig avkastning.
- Konkurransedyktige vilkår, og langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene.
- Utnyttelse av vekstmuligheter i bankens til enhver tid definerte markedsområde
- At ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad

På grunnlag av det strategiske målbildet skal det årlig utarbeides en kapitalplan for å sikre en langsiktig og målrettet kapitalstyring. Kapitalplanen skal ta hensyn til framskrivning av bankens finansielle utvikling for de neste tre årene. Disse framskrivningene skal ta hensyn til forventet utvikling i perioden samt en situasjon med alvorlige økonomiske tilbakeslag over minimum tre år.

Med grunnlag i framskrivningene av det samlede kapitalbehovet skal ledelsen og styret gjøre en samlet vurdering av om kapitalbehovet er tilstrekkelig og tilpasset Skudenes & Aakra Sparebanks nåværende og fremtidige risikoprofil samt strategiske målbidde.

De nevnte minimumskravene til kapitaldekning skal sikre nødvendig tilstrekkelig kapital til:

- Å overoppfylle myndighetenes krav
- Ivareta vernet av bankens kreditorer
- Å gjøre banken attraktiv som låntaker i kapitalmarkedene

Oppfølging, rapportering og overvåking

Alle ledere er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og skal påse at risikoeksponeringen er innenfor de rammer som er besluttet av styret og administrerende banksjef.

Bankens risikorapportering har som formål å sikre at alle organisasjonsnivå har tilgang på tilstrekkelig og pålitelig risikorapportering. Kontroll av den overordnede risikoeksponering og risikoutvikling foretas av fagansvarlig risikostyring og følges opp gjennom periodiske rapporter til styret og administrasjonen.

Beredskapsplaner

Bankenes kjernevirksomhet er å ta kalkulert risiko. Denne vil over tid kunne påføre bankene større uventede tap, på tross av gode risikostyringsystemer og prosesser. En slik situasjon vil kunne medføre alvorlig press på likviditet og drift. Skudenes & Aakra Sparebank har derfor utarbeidet beredskapsplaner på nevnte områder.

Etterlevelse av intern kontroll

Det finnes prosesser som sikrer etterlevelse av gjeldende lover/forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Dette skjer gjennom:

- Et tydelig verdigrunnlag og en etisk standard som er klart kommunisert og forstått.
- En prosess for å fange opp, kommunisere og implementere endringer i lover og forskrifter gjennom halvårlig gjennomgang av om vesentlige lovendringer er korrekt implementert i banken.

4 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

4.1 Ansvarlig kapital

Bankens ansvarlige kapital består av ren kjernekapital (egenkapital), en fondsobligasjon og et ansvarlig lån:

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Sparebankens fond 31/12	1.087.141	979.112	899.140	827.191	763.519	694.662	633.437
+ Gavefond	16.886	13.934	12.318	10.451	9.741	8.860	8.241
+ Egenkapitalbevis	139.684	139.684	139.684	139.684	139.684	139.684	90.000
+ Overkursfond	434	434	434	434	434	434	331
+ Utjevningsfond	45.943	39.099	33.978	28.226	23.721	17.765	13.812
+ Fond urealiserte gevinster	53.350	47.902	43.932	41.672			
- Fradrag	8.807	12.720	8.589	7.732			3.731

= Sum ren kjernekapital:	1.329.896	1.207.445	1.117.869	1.037.675	937.099	861.405	741.682
+ Fondsobligasjonslån	73.310	70.210	69.934	70.150	70.000	70.000	69.790
= Sum kjernekapital:	1.403.206	1.277.655	1187.803	1.097.641	1.007.099	931.405	811.472
+ Ansvarlig lån	70.196	70.581	75.279	75.205	75.000	75.000	75.000
= Ansvarlig kapital:	1.473.402	1.348.236	1.263.082	1.172.846	1.082.099	1.006.405	886.472

Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og sum kapitalkrav. Det gjøres fradrag i kapitalkravet for nedskrivninger.

Minimumskrav til ansvarlig kapital Pilar 1:

Beregningsgrunnlag - Engasjementskategorier	2023	2022	2021	2020
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	1.169	11.950	11.259	18.483
Institusjoner	132.061	108.600	106.031	111.612
Foretak	274.535	226.591	269.918	304.879
Massemarkedsengasjementer	781.561	893.318	902.292	350.152
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	2.922.520	2.753.451	2.800.675	3.123.701
Forfalte engasjementer	154.622	126.077	63.387	151.683
Obligasjoner med fortrinnsrett	63.055	74.724	56.513	51.830
Andeler i verdipapirfond	38.994	37.165	36.610	33.339
Egenkapitalposisjoner	549.952	520.526	412.998	385.259
Øvrige engasjementer	162.571	119.019	126.895	37.223
Beregningsgrunnlag for kredittrisiko:	5.081.040	4.871.421	4.786.578	4.631.830
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko:	448.136	418.917	397.714	372.580
Fradrag i beregningsgrunnlag:				
Beregningsgrunnlag Bank Pilar 1:	5.529.176	5.290.338	5.184.292	5.004.410
Beregningsgrunnlag Konsolidert Pilar 1:	6.358.570	5.920.955	5.795.957	5.605.535

Per 31.12.2023 inngår bankens eierandel i Verd Boligkreditt AS (11,03 %) og Brage Finans (1,84 %) i konsolidert beregningsgrunnlag.

5 Informasjon om risikogruppene under Pilar 1

5.1 Kredittrisiko – Standardmetoden

Definisjon

Kredittrisiko defineres som risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Styring og kontroll

Kredittrisiko styres gjennom Kreditthåndboken og bankens bevilgningsfullmakter. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsfullmakter for utlånsvirksomheten. Gjennom Kreditthåndboken defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransjer og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsfullmakt delegeres kredittfullmakt til banksjef innenfor visse rammer. Banksjefen kan delegerer fullmakter videre. De delegererte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

Skudenes & Aakra Sparebank bruker eget risikoklassifiseringssystem i forbindelse med bevilgning av kreditter og som grunnlag for kategorisering av kredittporteføljen. Modellene differensierer kundene basert på økonomi og sikkerhet. Banken etterstreber å prise kredittrisiko basert på risikoklassifiseringssystemet.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår årlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for eksponering per bransje, utsteder og risikoklasse. Styret mottar kvartalsvis oversikt over verdipapirbeholdningen.

Kredittrisiko – porteføljeinformasjon

Det vises til informasjon om porteføljen i bankens årsrapport for 2023 (note 5 - 9).

5.2 Utviklinger i nedskrivninger på utlån og garantier

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 innregnes tapsavsetningene basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for tapsavsetninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (FVOCI), og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs innregning. I tillegg er lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet. Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det avsettes for 12 måneders forventet tap. 12 måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de neste 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på engasjementet. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sin utlån i tre steg:

Trinn 1:

Dette er startpunktet for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsregistrering blir beregnet en tapsavsetning lik 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3. Bankens inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdier på lånene som inngår i trinnet.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen plasseres eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning av engasjementet, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. Økning i kredittrisiko er definert som 30 dager mislighold, forverring av risikoklasse etter nærmere regler eller betalingslettelse. Engasjementer i trinn 2 får beregnet et tap som tilsvarer forventet tap over levetiden til engasjementet.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er de eiendelene som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko (ref trinn 2) siden førstegangsinnregning av engasjementet, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. Engasjementer med mislighold mer enn 90 dager kommer også i trinn 3. Engasjementer i trinn 3 får beregnet et tap som tilsvarer forventet tap over levetiden til engasjementet.

5.3 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. Skudenes & Aakra Sparebank har per rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

5.4 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Skudenes & Aakra Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes enten takst, verdi beregnet av Eiendomsverdi eller bankens egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov. Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet.

5.5 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Banken har ikke derivater med positiv verdi for banken. Det er derfor ikke beregnet motpartsrisiko.

5.6 Egenkapitalposisjoner

Kortsiktige plasseringer i aksjer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Børsnoterte aksjer, egenkapitalbevis og andeler i aksje og pengemarkedsfond som inngår i en handelsportefølje, vurderes kvartalsvis til markedsverdi. Aksjer som er klassifisert som langsiktig plassering, er vurdert til anskaffelseskost og reguleres ikke for fortløpende kursendringer. Aksjene blir likevel nedskrevet dersom virkelig verdi er lavere enn bokført verdi og verdinedgangen skyldes forhold som ikke anses å være av forbigående art. For mer detaljert info om bankens verdipapirer, vises det til notene i bankens årsrapport for 2023.

5.7 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Operasjonell risiko styres gjennom eget rammeverk tilknyttet de overordnede styringssystemene i banken. Tilknyttet denne inngår en rekke ulike elementer:

- En årlig vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer.
- En årlig bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om statusen på internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen

danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder. Banken har engasjert RSM Norge AS som internrevisor.

6 Risikoområder under Pilar 2 – Økonomisk kapital

6.1 Økonomisk kapital

Økonomisk kapital beskriver hvor mye kapital banken trenger for å dekke den faktiske risikoen banken har påtatt seg. Banken har tatt utgangspunkt i Pilar 1 beregningene. Det er lagt til ekstra kapital for kredittrisiko (herunder konsentrasjonsrisiko), markedsrisiko (herunder renterisiko, spreadrisiko, aksjerisiko), likviditetsrisiko, eierrisiko (herunder forsikringsrisiko) og operasjonell risiko. Tilleggskapitalen i forbindelse med Pilar 2 utgjør 1,70 % av konsolidert beregningsgrunnlag.

6.2 Kredittrisiko

Kapitalbehovet slik det er beregnet i tilknytning til minimumskravet i Pilar 1 legges til grunn. I ICAAP prosessen vurderes om det i tillegg er behov til å sette av kapital utover dette minimumskravet. Det er satt av kapital til følgende temaer:

- Konsentrasjonsrisiko enkeltkunder
- Kapitalkrav til kredittrammer med null prosent konverteringsfaktor

6.3 Markedsrisiko

Det er satt av kapital til følgende temaer:

- Aksjerisiko
- Renterisiko
- Spreadrisiko
- Eiendomsrisiko
- Forsikringsrisiko

6.4 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er som nevnt risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Banken har i samsvar med bransjestandard for vår type bank satt av kapital knyttet til dette temaet, utover kapitalkravet i Pilar 1.

7 Oppsummering av kapitalbehovet

Pr 31.12.2023 er kapitalsituasjonen i banken som følger:

	2023 Morbank	2023 Konsolidert	2023 Interne målsetninger Konsolidert
Ren kjernekapital	24,05 %	21,02 %	16,50 %
Kjernekapital	25,38 %	22,47 %	18,00 %
Ansvarlig kapitaldekning	26,65 %	23,97 %	20,00 %

Banken mener å være godt kapitalisert, både i forhold til myndighetenes krav og risikoene banken er utsatt for. De interne kapitalmålene blir årlig vurdert, neste gang i løpet av ICAAP 2024.

8 Vedlegg 1: Avtalevilkår kapitalinstrumenter

Komplette låneavtaler er offentlig tilgjengelig på bankens hjemmesider.

Bankens fondsobligasjon:

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	Skudenes & Aakra Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloomberts identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO 0011025744
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet	Norsk rett
	<i>Behandling etter kapitalregelverket</i>	
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Kjernekapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjon
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	80.000.000
9	Instrumentets nominelle verdi	80.000.000
9a	Emisjonskurs	80.000.000
9b	Innløsningskurs	100,00
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld -amortisert kost
11	Opprinnelig utstedelsesdato	16. juni 2021
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	NA
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	16.6.2026, regulatorisk, 80.000.000
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Hver 16. juni, september og desember
	<i>Renter/utbytte</i>	
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3 mnd nibor + 2,90 %
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Pliktig
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Delvis fleksibilitet
21	Vilkår om rentøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei
	<i>Konvertering/nedskrivning</i>	
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Konvertibel
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	Finanstilsynet har myndighet
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	Helt
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	Gjeldende lovverk
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	Pliktig
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	Ren kjernekapital
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	Skudenes & Aakra Sparebank
30	Vilkår om nedskrivning	Ja
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	5,125 % Ren kjernekapital
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Helt
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Endelig virkning
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	NA
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	Egenkapital
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	
	Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.	

Bankens Ansvarlige lån:

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	Skudenes & Aakra Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner).	NO 0012994351
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet	Norsk rett
	<i>Behandling etter kapitalregelverket</i>	
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Tilleggs kapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Tilleggs kapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	75.000.000
9	Instrumentets nominelle verdi	75.000.000
9a	Emisjonskurs	75.000.000
9b	Innløsningskurs	75.000.000
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld -amortisert kost
11	Opprinnelig utstedelsesdato	24. Aug. 2023
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	24. Nov. 2028
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	24. Aug. 2028, regulatorisk, 75.000.000
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	24. nov, feb, mai, og aug
	<i>Renter/utbytte</i>	
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3 mnd nitor + 2,55 %
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei
20 a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Pliktig
20 b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Pliktig
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei
	<i>Konvertering/nedskrivning</i>	
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	NA
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	NA
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	NA
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	NA
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	NA
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	NA
30	Vilkår om nedskrivning	Nei
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	NA
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	NA
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	NA
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	NA
35	Prioritetsrekkefølge ved avviking (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	Fondsobligasjon
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	
	Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.	

9 Vedlegg 2: Sammensetning av ansvarlig kapital

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	140.434
	herav: instrumenttype 1	
	herav: instrumenttype 2	
	herav: instrumenttype 3	
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	1.087.141
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	116.179
3a	Avsetning for generell bankrisiko	0
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	0
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	0
5	Minoritetsinteresser	0
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	1.343.438
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer		
7	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (negativt beløp)	0
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	-4.735
9	Tomt felt i EØS	0
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	0
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	0
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	0
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	0
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet	0
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)	0
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	-316
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	0
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0

20	Tomt felt i EØS	0
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	0
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)	0
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	0
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	0
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	0
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	0
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	0
24	Tomt felt i EØS	0
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	0
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	0
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)	0
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	0
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap	0
	herav: filter for urealisert tap 1	0
	herav: filter for urealisert tap 2	0
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)	0
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)	0
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	0
	herav: ...	0
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	-8.807
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-13.542
29	Ren kjernekapital	1.329.896
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter		
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	80.221
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard	0
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital	0
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	0
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	80.221
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer		

37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)	0
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	0
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-6.911
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	0
41a	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
41b	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	0
	herav: filter for urealisert tap	
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)	
	herav: ...	
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	0
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-6.911
44	Annen godkjent kjernekapital	73.310
45	Kjernekapital	1.403.206
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger		
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	75.346
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen	0
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	0
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	0
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	75.346
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer		
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)	0
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	0

54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-5.150
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser	0
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser	0
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0
	investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0
56a	Frادrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
56b	Frادrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag	0
	herav: filter for urealisert tap	
	herav: filter for urealisert gevinst	
	herav:...	
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-5.150
58	Tilleggskapital	70.196
59	Ansvarlig kapital	1.473.402
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital	
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital	
60	Beregningsgrunnlag (konsolidert)	6.358.570
Kapitaldekning og buffere		
61	Ren kjernekapitaldekning	21,02 %
62	Kjernekapitaldekning	22,47 %
63	Kapitaldekning	23,97 %
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	
65	herav: bevaringsbuffer	
66	herav: motsyklisk buffer	
67	herav: systemrisikobuffer	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	
69	Ikke relevant etter EØS-regler	
70	Ikke relevant etter EØS-regler	

71	Ikke relevant etter EØS-regler	
Kapitaldekning og buffere		
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	
74	Tomt felt i EØS	
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen		
76	Generelle kredittrisikoreserver	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	